

- 3) применение — умение использовать изученный материал в новых ситуациях;
- 4) анализ — умение разложить материал на составляющие части, с целью увидеть структуру;
- 5) синтез — умение комбинировать разные элементы для получения нового;
- 6) оценка — умение оценить значимость того или иного материала.

Рассмотрим, как данная таксономия может быть использована на занятиях по иностранному языку.

На первом уровне студент изучает значение бизнес-терминов, знает основные понятия в бизнесе и менеджменте, владеет конкретными фактами. Студенты-международники владеют терминами и понятиями на русском языке, в ходе занятий по иностранному языку, они изучают соответствующие версии в этих языках.

На втором уровне студенты учатся интерпретировать изучаемый материал, основываясь на имеющихся данных. Например, перечислить и описать факты, описать процесс.

На третьем этапе изученные понятия и принципы переносятся в новую ситуацию. Здесь уместны задачи по интерпретации смысла, значения, обоснование.

На четвертом уровне основной фокус направлен на выявление логических связей, их нарушения, упущения, студент учится анализировать и сравнивать факты, устанавливает причинно-следственную связь, учится выявлять имплицитный смысл в тексте, отношение автора к описанной проблеме. На данном этапе в качестве самостоятельной работы доказали свою эффективность ментальные карты, которые оперативно помогают выявить слабые и сильные стороны в анализе. Вызывают интерес среди учащихся и групповые формы работы по анализу изучаемого материала с последующим графическим изображением его на доске.

Пятый уровень направлен на синтез изученного материала и самостоятельно найденный материал. Здесь можно выделить как индивидуальную форму работы, например, презентации на заданную тему, так и групповые формы работы. К групповым формам работы относятся дебаты, дискуссия, круглый стол. Данные групповые форматы требуют тщательной и длительной подготовки, четко сформулированной проблемы, поставленных перед группами целью и задачами. Такие мероприятия возможно проводить в формате дипломатических чтений и, в том числе, рассматривать их в качестве подготовительного этапа к участию в студенческой конференции.

Последний, шестой этап, ориентирован на обучение оцениванию значимости полученной информации, оценивание изложенного автором вывода и предложенным фактам. Данный этап связан с развитием творческого мышления, решением нестандартных задач, опорой на собственный опыт, интуицию, жизненных наблюдениях. Практическим применением вышеназванных умений и навыков могут быть различные бизнес-ситуации, где за основу взяты оригинальные данные существующих компаний и где ситуация максимально приближена к реальности.

Последние три этапа на занятиях иностранного языка ориентированы, прежде всего, на работу с информацией, где язык выступает на самоцелью, но средством, инструментом, через который идет развитие навыков критического, творческого и логического мышлений. В результате, иностранный язык органично воспринимается студентами и не воспринимается как что-то искусственное.

КАМУНІКАТЫЎНАЯ КАМПЕТЭНЦЫЯ І КАМУНІКАТЫЎНАЯ ГАТОЎНАСЦЬ

Дзятчык М. І., Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

З той пары, як у навуковы ўжытак увайшоў тэрмін «камунікатыўная кампетэнцыя», надзеі на дзейснае авалоданне замежнай мовай сталі злучацца менавіта з гэтым метадычным поглядам. (Паняцце кампетэнцыя, дарэчы, было прынята навуковай супольнасцю дзякуючы працам амерыканскага лінгвіста Н. Хомскага яшчэ ў 1972 г.)

Папулярнасці ідэі спрыялі актыўныя даследаванні мадэляў камунікацыі (*McQuail, D., & Windahl, S. Communication Models for the Study of Mass Communication*), у грунт якіх была пакладзена камунікатыўная кампетэнцыя. Чакалася, што калі сфармаваць

камунікатыўную кампетэнцыю і пацвердзіць рашэнне гэтага задання педагагічнымі вымярэннямі, навучэнцы змогуць паспяхова мець зносіны на замежнай мове. Насамрэч апынулася, што навучэнцы, якія дэманструюць здавальняльны ўзровень вынікаў у моўных тэстах, нярэдка маюць складанасці ў рэальным камунікаванні на замежнай мове.

Прычына крыецца ў тым, што скарыстаныя кантрольна-вымерныя матэрыялы ахопліваюць толькі некаторыя складнікі камунікатыўнай кампетэнцыі, у той час, як іншыя параметры гатоўнасці да іншамоўнага камунікавання застаюцца па-за полем зроку навучэнцаў і настаўнікаў. Апроч моўных навывкаў і маўленчых уменняў, камунікатыўны поспех залежыць таксама ад іншых уласцівасцяў інтэлекту і асобы ў цэлым, якія вызначаюць гатоўнасць да камунікавання і пераадолення камунікатыўных бар'ераў. Прырода камунікатыўных бар'ераў паказвае, што падставай для паразаў у камунікаванні з'яўляецца не толькі недастатковае валоданне мовай, але і негатоўнасць удзельнікаў камунікавання пераадольваць камунікатыўныя бар'еры за кошт сваіх інтэлектуальных і асобавых якасцяў.

Як паказваюць даследаванні, камунікатыўныя бар'еры могуць мець сацыяльную, семантычную і псіхасацыяльную прыроду.

Сацыяльныя бар'еры, як «бар'еры адносін», узнікаюць, калі ўдзельнікі недастаткова клапацяцца пра збліжэнне асобавых пазіцый у камунікаванні, ігнаруюць аспекты паразумення ў камунікаванні, заклапочаны дасягненнем вынікаў «для сябе» ці нават кідаюць недарэчны выклік партнёру.

Семантычныя бар'еры ўзнікаюць, калі два бакі камунікавання бачаць розны сэнс скарыстаных моўных знакаў, па-рознаму інтэрпрэтуюць маўленчыя і іншыя дзеянні адзін аднаго, валодаюць недастатковымі ведамі пра асаблівасці камунікавання ў розных культурах, і пра сам змест гутаркі. У гэтым выяўляецца слабасць іх прагматычнай кампетэнцыі.

Псіхасацыяльныя бар'еры раўназначныя сацыяльнай дыстанцыі паміж удзельнікамі камунікавання — чым далей сацыяльная дыстанцыя, тым вышэй камунікатыўны бар'ер. Сацыяльная пазіцыя збліжаецца, а камунікатыўны бар'ер зніжаецца, калі ўдзельнікі выяўляюць шчырую сімпатыю адзін да аднаго, супражываюць у цяжкіх сітуацыях, дэманструюць узаемную талерантнасць. Эфектыўнасць камунікавання залежыць ад умення захоўваць станоучы імідж адзін аднаго, нават у выпадку ўскладнення адносін. Вялікае значэнне мае актыўнае слуханне без наўмыснага перакручвання ўспрыманай інфармацыі і пацверджанне ўзаемнага разумення.

Не так даўно на кафедры раманскіх моў для развіцця гутарковых навывкаў студэнтаў быў створаны франкафонны дыскусійны клуб *VOIX (E?) CLUB de discussion des étudiants francophones (FRI +)*. Першапачаткова ён быў задуманы як магчымасць не страціць навывкі маўлення для тых нешматлікіх студэнтаў, хто вывучаў французскую мову ў якасці першай замежнай у школах, гімназіях і ліцэях, а паступіўшы ў БДУ на ФМА, сутыкнуўся з аб'ектыўнай неабходнасцю вывучаць англійскую ў якасці першай мовы. Але парадаксальным чынам сталася, што англофоны, якія толькі пачалі вывучаць французскую, апынуўшыся ва ўмовах ажыўленай дыскусіі, вельмі хутка пачынаюць авалодаць новай для іх мовай, павышаецца зацікаўленасць, паступова сыходзіць скаванасць, а гэта, уласна кажучы, і ёсць мэта кожнага навучання.

Магчымасць весці гаворку з носьбітамі французскай мовы і нават пераканаць іх у чымсці надае дыскусіі момант захаплення імправізацыяй, а назіральнікам, у аддзельным выпадку выкладчыкам, дазваляе зрабіць навукова-метадычныя назіранні і высновы.

Глыбока ад назіральніка ўтоены асобавыя якасці ўдзельнікаў камунікавання, іх адносін, каштоўнасця арыентацыі, скіраванасць зацікаўленняў і інш. Нарэшце, самай глыбіннай вобласцю з'яўляюцца значныя матывы і асобавыя сэнсы, якія рухаюць удзельнікамі камунікавання і могуць абумовіць як поспех, гэтак і правал у камунікатыўнай дзейнасці. Пад уплывам названых і іншых, сітуацыйных фактараў, камунікатыўная ўсталёўка ўдзельнікаў маўленчай сітуацыі на камунікаванні бывае непраказальнай.

Такім чынам, варта зазначыць, што кампаненты камунікатыўнай кампетэнцыі і кампаненты камунікатыўнай гатоўнасці навучэнцаў не цалкам супадаюць. Гэта кажа пра

патрэбу пераадолець спрощаны падыход да разумення камунікатыўнай кампетэнцыі як гатоўнасці навучэнцаў да камунікавання на замежнай мове і неабходнасць пашыраць гарызонты ведаў у розных галінах сучаснага жыцця.

ДИДАКТИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ МОБИЛЬНОГО ПРИЛОЖЕНИЯ KAHOO!

Казанкова Е. А., Белорусский государственный университет

В последние годы мобильное приложение *Kahoot!*, которое было создано в Норвегии в 2013 г., пользуется огромной популярностью на занятиях по разным дисциплинам во всем мире. На занятиях *Kahoot!* можно использовать как мобильное приложение для голосования и обратной связи.

К техническим характеристикам мобильного приложения *Kahoot!* можно отнести следующие: 1) проведение опроса и получение мгновенного результата в режиме реального времени, 2) визуализация результатов в виде графиков, 3) анонимное участие в опросе, 4) встроенный таймер, 5) техническая простота использования.

Возможность проведения опроса с мгновенными результатами помогает преподавателю определить имеющиеся проблемы в усвоении конкретного материала, провести оценку по результатам усвоения материала группой, дать студентам быструю обратную связь, осуществить во время занятий формирующий контроль, а также обсудить со студентами возникшие проблемы в усвоении материала, проанализировать типичные ошибки, провести рефлексию. В целом мгновенная обратная связь повышает у студентов мотивацию за счет интерактивного компонента. Благодаря визуализации результатов в виде графиков у студентов растет мотивация к изучению даже самых сложных тем. Еще одной дидактической возможностью визуального представления результатов в мобильном приложении *Kahoot!* является организация постлекционных групповых упражнений вместе с обсуждением проблем и ошибок. Анонимное участие в опросе (под любым именем) создает психологически комфортную атмосферу на занятии, способствует вовлечению всех учащихся, а также совместному обсуждению проблем и ошибок. Встроенный таймер способствует концентрации внимания. Техническая простота использования *Kahoot!* заключается в отсутствии технических проблем и мотивации студентов за счет использования привычных мобильных устройств.

К другим важным дидактическим свойствам мобильного приложения *Kahoot!* относятся следующие возможности: а) демонстрация и сохранение результатов тестов и опросов для учебной аналитики, б) мультимедийность, в) геймификация и соревновательный компонент, г) доступность на нескольких языках, д) тестовые форматы заданий, е) исследовательско-поисковые форматы заданий, ж) возможность поделиться результатами в социальных сетях. Демонстрация и сохранение результатов тестов и опросов для учебной аналитики способствует проведению формирующего контроля на занятиях, повышению мотивации, оптимизации учебного процесса и рефлексии. Главной функцией мультимедийного компонента (возможность показывать видео, графики, фото и аудиофайлов) является повышение мотивации у студентов. Геймификация и соревновательность обеспечивает высокую вовлеченность учащихся, помогает организовать групповую и индивидуальную деятельность. Для этого *Kahoot!* располагает такими возможностями, как таймер, гонки, соревнования, а также показывает победителей теста. Тестовые форматы заданий можно использовать для развития языковых навыков на занятиях иностранного языка. Благодаря исследовательско-поисковым форматам заданий можно развивать у студентов продуктивные навыки речевой деятельности, а также организовать проектную работу.

Таким образом, основными дидактическими возможностями мобильного приложения *Kahoot!* в учебном процессе являются следующие свойства: различные виды контроля в мобильном формате на любых мобильных устройствах, отработка языковых навыков и речевых умений, организация учебного процесса в различных социальных формах (групповая vs. индивидуальная деятельность), мгновенное предоставление результатов опроса или тестов в виде графиков для обсуждения в аудитории, а также создание комфортной психологической атмосферы на занятиях. *Kahoot!* обеспечивает